

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาคุณภาพมนุษย์ที่ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายได้นั้น จำเป็นต้องให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 กำหนดให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งนับได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับแรกที่ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาและให้ความสำคัญกับการศึกษาอย่างชัดเจน ตลอดจรรยาบรรณแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ฉบับปัจจุบัน กำหนดไว้ในส่วนที่ 8 สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา มาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่ง และการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 : 15)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545) มาตรา 64 กล่าวว่า “รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้โดยให้แข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม” และมาตราที่ 65 กล่าวว่า “ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการผลิต รวมทั้งใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ” มาสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ และสามารถตอบสนองต่อผู้เรียนแต่ละคน

นอกจากนี้ยังต้องพัฒนารูปแบบวิธีการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับผู้เรียน ดังนั้น ครูจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ถ้าครูดี ครูเก่ง ครูมีคุณภาพและศักยภาพสูง จะสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้เป็นคนที่สมบูรณ์ คือ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขอย่างแท้จริง (กรมวิชาการ. 2544 : 1)

โรงเรียนหนองม่วงวิทยาการ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ผ่านการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบที่ 2 แล้ว สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษามีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้ครู ปรับเปลี่ยนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอนให้ผู้เรียนเกิดความคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ และแก้ปัญหา โดยใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมและสื่อ ประกอบการสอน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2550 : 39) ดังนั้น โรงเรียนหนองม่วงวิทยาการ จึงได้จัดประชุมปรึกษาผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน ครู เกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินผลคุณภาพการศึกษาเสนอแนะ มติที่ประชุมจึงส่งเสริมให้ครูปรับปรุง พัฒนาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย กระตุ้นให้ผู้เรียน มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ (หนองม่วงวิทยาการ. 2550 : 2)

จากมติที่ประชุมดังกล่าว โรงเรียนหนองม่วงวิทยาการได้ทำการวิเคราะห์สถานการณ์ หน่วยงาน (SWOT Analysis) พบว่า จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบคือความสามารถของบุคลากร (Skill) เป็นปัจจัยเอื้อในการพัฒนาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยกลยุทธ์ในการ พัฒนาที่เหมาะสมคือการอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) แต่ในสภาพปัจจุบันแม้จะมี คอมพิวเตอร์เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูซึ่งเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังขาด ทักษะและความชำนาญในการใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดกิจกรรมดังกล่าว เพื่อให้มี ประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด จากการสอบถามถึงสภาพปัญหาและความ ต้องการในการพัฒนาตนเองของครูด้านคอมพิวเตอร์โรงเรียนหนองม่วงวิทยาการ โดยใช้การ ประชุมกลุ่มย่อย พบว่า ครูผู้สอนจำนวน 13 คน จากครูทั้งหมดจำนวน 14 คน มีความ ต้องการที่จะพัฒนาตนเองในด้านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สามารถนำเสนอข้อมูล เพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเลือกที่ จะพัฒนาตนเองในด้านการใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาครูโรงเรียนหนองม่วงวิทยาการ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ให้มีความรู้ ความสามารถ เกี่ยวกับการใช้โปรแกรมนำเสนอ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการฝึกอบรมการพัฒนาครูเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมนำเสนอ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมการพัฒนาครูเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมนำเสนอ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กระบวนการวิจัย ดังนี้

1.1 การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) เป็นการประยุกต์ตาม ขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งเป็นแนวคิดของ เคมมิส และ แม็กแทกการ์ต (Kemmis and McTaggart, 1988 : 35) ซึ่งได้เสนอขั้นตอนที่สำคัญของการวิจัย เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1.1.1 การวางแผน (Planning)

1.1.2 การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด (Action)

1.1.3 การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน (Observation)

1.1.4 การติดตามและประเมินผล (Reflection)

ซึ่งสามารถเขียนเป็นแผนผังการดำเนินการได้ ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

1.2 กรอบเนื้อหาในการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการพัฒนาครูเกี่ยวกับการใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint เพื่อการนำเสนอ ดังนี้

- 1.2.1 การเรียกใช้งานโปรแกรมเพาเวอร์พอยท์
- 1.2.2 การสร้างงานนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ
- 1.2.3 การสร้างงานใหม่จากไฟล์เดิมที่มีอยู่

- 1.2.4 มุมมองของงานนำเสนอ
- 1.2.5 การตกแต่งหน้าสไลด์
- 1.2.6 การเปลี่ยนรูปแบบตัวอักษรบนสไลด์
- 1.2.7 การตกแต่งสไลด์ด้วยพื้นผิว
- 1.2.8 การใส่ภาพและเสียง
- 1.2.9 การวาดรูปขึ้นเอง
- 1.2.10 การสร้างอัลบั้มรูป
- 1.2.11 การใส่เสียงลงในภาพนิ่ง
- 1.2.12 การเล่นภาพต่อเนื่องข้ามภาพนิ่ง
- 1.3 กลยุทธ์ในการพัฒนาครูเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมนำเสนอ ได้แก่
 - 1.3.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขต ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่
 - 1.1 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอนและพนักงานราชการ โรงเรียนหนองม่วงวิทยาคาร จำนวน 13 คน
2. ระยะเวลาดำเนินการวิจัย ดำเนินการวิจัยตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2553 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2553

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูผู้สอนและพนักงานราชการ โรงเรียนหนองม่วงวิทยาคาร อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดมหาสารคาม มีความรู้ มีความสามารถในการใช้โปรแกรมเพาเวอร์พอยท์เพื่อการช่วยสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนกิจกรรมอื่น ๆ อันจะทำให้งานในหน้าที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น และบรรลุเป้าหมายของหน่วยงาน
2. โปรแกรมนำเสนอ หมายถึง โปรแกรมซึ่งอยู่ในกลุ่มของโปรแกรม MS Office ที่ใช้สำหรับสร้างงานนำเสนอ สามารถแสดงให้เห็นหัวข้อและรายละเอียด

อย่างเป็นขั้นตอน การช้อนภาพ การเพิ่มเสียง การแสดงแถบข้อความ และสามารถนำเสนอตามที่กำหนดเวลาได้ ในการวิจัยนี้ใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint2007 ซึ่งเป็นระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ งบประมาณปี 2553 ตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 : SP2

3. การอบรมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง กระบวนการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะของการปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถนำไปใช้พัฒนาความสามารถของตนเองได้ ก่อนการจัดการอบรมจะต้องมีการวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการและพิจารณาข้อบกพร่องโดยต้องเตรียมกิจกรรมต่าง ๆ ให้รอบคอบ ระหว่างการอบรมจะต้องละลายพฤติกรรมและขจัดปัญหาข้อข้องใจสงสัยของผู้เข้ารับการอบรมให้หมดสิ้น หลังการอบรมต้องมีการติดตามข้อมูลและประเมินเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการปรับปรุงคร่าวต่อไป

4. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กรหรือในหน่วยงาน หรือเป็นการพัฒนาศักยภาพที่มีในตัวบุคคลแต่ละคน โดยให้บุคคลเหล่านั้นและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการวิจัยเข้ามามีส่วนร่วมตลอดกระบวนการวิจัย ตั้งแต่ขั้นตอนการกำหนดปัญหา จนถึงสิ้นสุดกระบวนการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. บุคลากร โรงเรียนหนองม่วงวิทยาคาร อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม มีความรู้มีความสามารถใช้โปรแกรม PowerPoint2007 เพื่อการนำเสนอได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เป็นข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนหนองม่วงวิทยาคาร อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ด้านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการนำเสนอ

3. เป็นข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนและหน่วยงานต่าง ๆ ที่สนใจนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมนำเสนอและประยุกต์ในงานด้านอื่น ๆ